

(1991)

30 Ιανουαρίου, 1991

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΡΕΝΟΣ ΠΙΤΡΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 127/90).

Διοικητικό Δίκαιο — Διαφορική ευχέρεια της Διοίκησης ως προς την κρίση των γεγονότων — Το Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το Νόμο ή υπέρβασης των όρων ορίων της δικαιοδοσίας της.

Ο αιτητής ήταν εγγεγραμμένος πολιτικός μηχανικός, αφού προηγουμένως έλαβε σχετικό πτυχίο, από το 1980 υπέβαλε αίτηση για εγγραφή στο Μητρώο Κτηματομεσιτών, η οποία αφού εξετάστηκε από το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών απορρίφθηκε. Στη συνέχεια ο αιτητής υπέβαλε ιεραρχική προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών δίδοντας συμπληρωματικά στοιχεία αλλά και ο Υπουργός, αφού ζήτησε τις απόψεις του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών και γνωμάτευση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα, απέρριψε την προσφυγή του αιτητή. Την ακύρωση της απόφασης αυτής του Υπουργού επεδίωξε ο αιτητής με την παρούσα προσφυγή.

Κατά τους ισχυρισμούς του αιτητή δεν ακολουθήθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες. Ο αρμόδιος λειτουργός του Υπουργείου που εξέτασε την υπόθεση δεν υπήρξε αντικειμενικός και ο Υπουργός απλά υιοθέτησε τις θέσεις του με μια απλή μονογραφή. Δεν δόθηκε στον αιτητή η ευκαιρία να ακουστεί κατά παράβαση των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης και η απορριπτική απόφαση δεν ήταν δικαιολογημένη.

Στις απόψεις που υπέβαλε το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών στον Υπουργό Εσωτερικών διαπιστωνόταν μεταξύ άλλων ότι ο αιτητής δεν είχε την απαιτούμενη από το Νόμο 66/87 δεκαετή πείρα περί την κτηματομεσιτική εργασία και ότι το πτυχίο του πολιτικού μηχανικού που προσκόμισε ο αιτητής δεν ήταν συναφές με

το επάγγελμα του κτηματομεσίτη και κατά συνέπεια η περίπτωση του αιτητή δεν ενέπιπτε στις εξαιρέσεις του πιο πάνω Νόμου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

5 1. Ακολουθήθηκαν πιστά όλες οι διαδικασίες και μάλιστα δόθηκαν πολλές ευκαιρίες στον αιτητή να θέσει την υπόθεσή του. Δεν υπήρξε καμία απολύτως παρέκκλιση από τους Κανονισμούς. Δεν υπάρχει πουθενά οτιδήποτε που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο ερευνηών λειτουργός του Υπουργείου Εσωτερικών είχε προκατάληψη εναντίον του αιτητή ή ότι η έκθεσή του δεν ήταν αντικειμενική. Αναμφίβολα προτού ο υπεύθυνος Υπουργός θέσει την υπογραφή του κάτω από οποιοδήποτε έγγραφο, θα πρέπει να το είχε μελετήσει και να είχε γνώση όλων των στοιχείων που τίθεντο ενώπιόν του και μόνο αφού πείσθηκε αποφάσισε να απορρίψει την προσφυγή του αιτητή.

15 2. Ως προς τη δικαιολογία της απόφασης υπάρχουν στο φάκελο επαρκή στοιχεία και αλληλογραφία αλλά και δόθηκαν στον αιτητή προφορικές και γραπτές εξηγήσεις.

20 3. Ως προς τα θέματα ουσίας, η εξέταση της υπόθεσης τόσο από τον Υπουργό όσο και από το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών ήταν εντυπωσιακή. Το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει στην υποκειμενική κρίση των γεγονότων από τη Διοίκηση παρά μόνο σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το Νόμο ή υπέρβασης των ακραίων ορίων της δικαιοδοσίας της. Αναφορικά με τη συνάφεια του πτυχίου του πολιτικού μηχανικού προς το επάγγελμα του κτηματομεσίτη, η αρνητική κρίση του Συμβουλίου που υιοθετήθηκε και από τον Υπουργό αξιολογείται ως ορθή. Η απόφαση του Υπουργού ήταν λογικά επικτή.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

30 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών με την οποία απέρριψε την ιεραρχική προσφυγή του αιτητή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών με την οποία απέρριψε την αίτηση του αιτητή για εγγραφή στο Μητρώο Κτηματομεσιτών.

35 *Α. Λαδάς, για τον αιτητή.*

*Τ. Πολυχρονίδου (Δ/νίς), Δικηγόρος της Δημοκρατίας
Α', για τους καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Παπαδόπουλος ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. 5

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ: Ο αιτητής είναι κάτοικος Πάφου και εγγεγραμμένος πολιτικός μηχανικός από το Σεπτέμβριο του 1980, βάσει των προνοιών του Νόμου 41/62. Κατέχει δε τον τίτλο του B.Sc. (Honours), Civil Engineering του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (The City University of London), που του απενεμήθη από το πιο πάνω Πανεπιστήμιο στις 22/10/1980. 10

Το Μάιο του 1988 υπέβαλε αίτηση για εγγραφή στο Μητρώο Κτηματομεσιτών, με βάση το Νόμο Περί Κτηματομεσιτών του '87 και '88. Η αίτηση του εξετάστηκε από το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών στις 9/5, 2/6, 13/6, 27/6/88 και στις 19/1/89. Η αίτησή του απορρίφθηκε στις 19/6. Σύμφωνα με το Νόμο ο αιτητής υπέβαλε ιεραρχική προσφυγή στις 7/2/89 και έδωσε συμπληρωματικά στοιχεία με άλλη επιστολή του ημερομηνίας 22/2/89. 15
20

Ο Υπουργός Εσωτερικών, ως αρμόδιο όργανο, προτού εκδόσει την απόφασή του στην ιεραρχική προσφυγή του αιτητή ζήτησε τις απόψεις του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών, οι οποίες του υπεβλήθησαν στις 6/3/89. Πήρε δε και γνωμάτευση από το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα στις 29/11/89. Ο Υπουργός, δια του Γενικού του Διευθυντού, στις 9/2/90 πληροφόρησε τον αιτητή πως ύστερα από μελέτη των σχετικών στοιχείων και δεδομένων αποφάσισε να απορρίψει την προσφυγή του. 25

Εναντίον αυτής της απόφασης του Υπουργού στρέφεται η προσφυγή αυτή, με την οποία ο αιτητής ζητά όπως το Δικαστήριο κηρύξει τη σχετική απόφαση ως άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος. 30

Τα επιχειρήματα που έθεσε ενώπιόν μου ο ευπαίδεντος δικηγόρος του αιτητή, χωρίζονται σε δύο μέρη, στα διαδι- 35

καστικά και στα επιχειρήματα ουσίας. Κατά τον ισχυρισμό του αιτητή δεν ακολουθήθησαν οι διαδικασίες που προνοεί ο Νόμος. Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή πως ο αρμόδιος λειτουργός του Υπουργείου που εξέτασε την υπόθεση δεν υπήρξε αντικειμενικός και ο Υπουργός απλά υιοθέτησε τις θέσεις του αρμόδιου λειτουργού με μία απλή μονογραφή. Επιπλέον ισχυρίζεται πως ο αιτητής δεν είχε την ευκαιρία να ακουστεί, κατά παράβαση των Κανόνων φυσικής δικαιοσύνης και πως η απορριπτική απόφαση δεν ήταν δικαιολογημένη.

Η δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση αντέκρουσε με επιμέλεια όλα τα επιχειρήματα του δικηγόρου του αιτητή.

Έχω εξετάσει ξεχωριστά και γενικά τις εισηγήσεις του δικηγόρου του αιτητή. Βρίσκω πως ακολουθήθησαν πιστά όλες οι διαδικασίες και μάλιστα εδόθησαν πολλές ευκαιρίες στον αιτητή να θέσει την υπόθεση του. Δεν υπήρξε καμιά απολύτως παρέκκλιση από τους Κανονισμούς. Δεν υπάρχει πουθενά στιδήποτε που να με οδηγεί στο συμπέρασμα πως ο ερευνηών λειτουργός του Υπουργείου Εσωτερικών είχε οποιαδήποτε προκατάληψη εναντίον του αιτητή ή πως η έκθεσή του δεν ήταν αντικειμενική. Ο αιτητής είχε κάθε ευκαιρία να θέσει την υπόθεσή του τόσο στο Συμβούλιο Εγγραφής Αρχιτεκτόνων που υπέβαλε την έκθεση του στον Υπουργό, όσο και στον ίδιο τον Υπουργό όταν εξετάζετο η υπόθεση από τον ερευνηώντα λειτουργό. Δεν εστερήθη κανενός δικαιώματος να ακουσθεί. Ο αιτητής δε μπόρεσε να θέσει τίποτε ενώπιόν μου παρά ένα αόριστο ισχυρισμό ότι ο Υπουργός απλώς σφράγισε με την υπογραφή του την απόφαση ή την έκθεση του λειτουργού του. Αναμφίβολα προτού ο υπεύθυνος Υπουργός θέσει την υπογραφή του κάτω από οποιοδήποτε έγγραφο, θα πρέπει να το είχε μελετήσει και να είχε γνώση όλων των στοιχείων που τίθεντο ενώπιόν του και μόνο αφού πείσθηκε αποφάσισε να απορρίψει την προσφυγή του αιτητή.

Ως προς το ότι η απόφαση δεν είναι δικαιολογημένη, υπάρχουν τόσα στοιχεία στο φάκελο και τόση αλληλογραφία, που διερωτώμαι αν υπάρχει οποιοδήποτε άλλο πράγ-

μα που έπρεπε να δοθεί στον αιτητή για να θεωρηθεί η απόφαση δικαιολογημένη. Όλα τα στοιχεία βρίσκονται μέσα στους φακέλους τους οποίους μπορούσε, πέραν των άλλων προφορικών και γραπτών εξηγήσεων που του δόθηκαν, να είχε μελετήσει. Διαδικαστικά δε βρίσκω κανένα απολύτως έρεισμα στους ισχυρισμούς του αιτητή.

5

Ως προς τα θέματα ουσίας κατά πόσο το αρμόδιο όργανο ενήργησε ορθά, πρέπει να πω ότι έχω εντυπωσιασθεί με τον τρόπο που εξετάστηκε η υπόθεση αυτή τόσο από τον Υπουργό, όσο και από το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών οι οποίοι και έδωσαν τη συμβουλή τους στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου σε απάντηση έρευνας του Υπουργού Εσωτερικών.

10

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών σε επιστολή του ανέφερε πως εξέτασε την περίπτωση του αιτητή και ήταν πεπεισμένος πως ο αιτητής είναι καλού χαρακτήρος και ότι πληροί τα προσόντα, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 6(1) (α)-(ε) του Νόμου 66/87, αλλά δεν πείσθηκε ότι ο αιτητής πληρούσε την προϋπόθεση (στ), δηλαδή δεν είχε δεκαετή πείρα περί την κτηματομεσιτική εργασία γιατί, όπως ο ίδιος ο προσφεύγων στην αίτησή του αναφέρει, ασκούσε την κτηματομεσιτική εργασία μετά το 1982.

15

20

Πέραν τούτου, το Συμβούλιο εξέτασε κατά πόσο ο αιτητής καλύπτετο από τις εξαιρέσεις των επιφυλάξεων του άρθρου 6(1). Κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, τα διπλώματα ή/και πτυχία που προσκόμισε ο αιτητής, δηλαδή του πολιτικού μηχανικού, δεν ήταν συναφή με θέματα προς την άσκηση του επαγγέλματος του κτηματομεσίτη, επίσης δε πως κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου, που ήταν η 8/5/87, ο αιτητής δεν ασκούσε κατά κύριο λόγο το επάγγελμα του κτηματομεσίτη, γιατί ο προσφεύγων δεν παρουσίασε κανένα στοιχείο για να αποδείξει πως ήταν κτηματομεσίτης κατά την 8/5/87 ή/και προηγουμένως. Απεναντίας, ο ίδιος είχε αναφέρεται σε προφορική συνέντευξη του πως ασχολείτο και ασχολείται με το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού και ότι ήταν εγ-

25

30

35

γεγραμμένος αδειούχος πολιτικός μηχανικός. Με βάση τα στοιχεία αυτά και την όλη έρευνα που έκαμε ο αρμόδιος λειτουργός του Υπουργείου, ο Υπουργός Εσωτερικών πήρε την απορριπτική απόφαση του.

5 Έχει λεχθεί σε πληθώρα αποφάσεων και δεν προτίθεται να προστρέξω σε νομολογία, πως το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει στην υποκειμενική κρίση των γεγονότων από τη Διοίκηση και πως επεμβαίνει μόνο σε περίπτωση που ικανοποιηθεί πως υπήρξε πλάνη περί τα πράγματα ή το
10 Νόμο ή πως η Διοίκηση υπερέβη τα ακραία όρια της δικαιοδοσίας της.

Εκείνο που πρέπει να διερευνήσω είναι κατά πόσο το δίπλωμα του πολιτικού μηχανικού είναι συναφές προς το επάγγελμα του κτηματομεσίτη. Δεν έχω καμιά δυσκολία
15 να αποφασίσω πως πολύ ορθά το Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών αποφάσισε πως δεν είναι συναφές θέμα προς την κτηματομεσιτική. Ορθά, κατά την κρίση μου, ο Υπουργός Εσωτερικών υιοθέτησε την ερμηνεία αυτή παρόλο που, όπως είπα και προηγουμένως, θα επενέβαινα μόνο εάν η ερμηνεία ήταν αυθαίρετη. Δεν είναι δυνατό να
20 θεωρηθεί πως η δουλειά του κτηματομεσίτη είναι συναφής με τη δουλειά του πολιτικού μηχανικού. Ο μεν κτηματομεσίτης ενημερώνει τον πελάτη του για τα στοιχεία που σχετίζονται προς τη φυσική κατάσταση του ακινήτου, για τα εμπράγματα βάρη και άλλους περιορισμούς επί του ακινήτου, δυνάμει νομοθετικής διάταξης, διοικητικής πράξης ή
25 κυβερνητικής απόφασης, αλλά φυσικά αυτές τις πληροφορίες τις παίρνει από τους ανθρώπους που είναι ειδικοί να του τις παράσχουν για να τις διαβιβάσει στους πελάτες του και όχι γιατί ο ίδιος είναι ειδικός σε οποιοδήποτε από
30 αυτά τα θέματα. Ούτε για τη φυσική κατάσταση του ακινήτου είναι ειδικός να πει, αλλά θα πρέπει να πάρει τη γνώμη αρχιτεκτόνων και μηχανικών. Ούτε αν υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις που να επηρεάζουν το ακίνητο
35 μπορεί να είναι ειδικός, αλλά θα τις πάρει από νομικούς. Ούτε είναι διοικητικός λειτουργός ώστε να είναι ενήμερος περί των διοικητικών πράξεων και άλλων κυβερνητικών αποφάσεων που επηρεάζουν το ακίνητο. Τις πληροφορίες

αυτές έχει υποχρέωση ο κτηματομεσίτης να τις μαζέψει από τα αρμόδια όργανα, τους ειδικούς και να τις διαβιβάσει στον πελάτη του. Θα ήταν παράλογο να πούμε ότι η εργασία του κτηματομεσίτη είναι συναφής προς νομοθετική διάταξη, διοικητική πράξη ή κυβερνητική απόφαση. Ο σκοπός του κτηματομεσίτη είναι, αφού μαζέψει όλα τα στοιχεία ενός ακινήτου να τα προσφέρει στον πελάτη του ώστε να επιτύχει μιά καλή πώληση με σκοπό να πάρει την προμήθεια του. Ενώ αντίθετα, η εργασία του πολιτικού μηχανικού είναι ο σχεδιασμός και η δόμηση δρόμων, γεφυριών, οικιών, φραγμάτων και άλλων κατασκευών εις τρόπο ώστε να έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή αντοχή με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Θα μπορούσε ένας να πει ότι υπάρχουν συναφή επαγγέλματα προς εκείνο του πολιτικού μηχανικού όπως μηχανικός κατασκευών (structural engineer), επιμετρητής ποσοτήτων (quantity surveyor) ή και άλλων, αλλά σίγουρα όχι κτηματομεσίτης.

Πιστεύω πως η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δεν πάσχει γιατί δεν ενήργησε ούτε κάτω από πλάνη περί το Νόμο, ούτε κάτω από πλάνη περί τα πράγματα. Η απόφασή του ήταν λογικά εφικτή.

Για τους πιο πάνω λόγους, η υπόθεση απορρίπτεται με έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.